

אבל באם ידוע (596) בודאי שניתן יין בכבשין אלו – **אסור אפילו בהנאה**. (597)

טעמא להמתיק טעמם. ומחמת תערובת זו – אסורין.

שואלת הגמרא: **ומאי שנא** כמה שונים הכבשין הללו **ממוריים** שרוב העולם נותנים בו יין, והרי כאילו ידוע לנו שניתן יין במוריים דבכל אופן **שרו** התירוהו **רבנן בהנאה**?

ורבי יוחנן חלק על חזקיה, **ואמר: אפילו באופן שידוע** שניתן יין בכבשין הללו **נמי גם כן מותר** בהנאה.

שואלת הגמרא: ולדעת רבי יוחנן, **מאי שנא** כמה שונה הדבר **ממוריים**, שרוב העולם נותנים בו יין, (599) ולדעת **רבי מאיר דאסיר בהנאה** לפי שידוע שיש בו יין?

ומתרצת: **התם** במוריים, ניתן בו היין רק כדי **לעבורי** ו**זהמא** להעביר ממנו את זוהמת הדגים. ולא כדי למתקו. ואם כן בו תועלת מורגשת, והרי הוא כאילו נאבד ואינו. (598)

מתרצת הגמרא: **התם** כאשר מטביל פיתו לט-א במוריים, **ידיע ממשו**, (600) הרי אוכל הוא מן היין ממש, לפי שהיין נהיה חלק מן

אולם **הכא** בכבשין, נותנים בהם יין **למתוקי**

כאן בכבשים, אין האיסור בעין. ואין לאסור בהנאה רק מחמת הספק.

596. על מנת שיחשב כידוע, אין צורך שיהא ידוע לנו על מאכל זה שניתן בו יין. אלא, כל שדרך הרוב לתת בזה יין, אסור בהנאה [ראב"ד וכן משמע ברש"י ד"ה ומאי]. ולדעת הרשב"א [תורת הבית הקצר ב"ג ש"ן] משמע שרק אם כולם נותנים בו יין, נחשב כידוע ואסור.

598. כך פירש רש"י. וטעם נוסף לדבר, מבואר בתוס' לעיל לד ב ד"ה אמר רבא, שאין היין האסור ניכר בעין, ומשום כך התירוהו בהנאה. [ושמא אף רש"י נתכוין לכך, כיון שאין היין ניתן כדי להוסיף טעם במוריים, הרי הוא כאילו נאבד ואינו בעין].

ובריטב"א מבואר ששיעור ידוע הוא כאשר אי אפשר למאכל זה בלא יין. ואיסור זה הוא אף כאשר אין היין מקיים ומעמיד את המאכל, אלא רק מעורב בו. ואפילו אין טעמו ניכר בו כל כך, נאסר משום תערובת.

599. כך פירש רש"י. וכן משמע מן הגמרא לעיל לד ב שמבואר שם שפעם ראשון ושני, אין נותנים יין על מנת להפיק המוריים, כיון שמפיק שומנו אף בלא היין. ואילו פעם שלישית נותנים בו יין על מנת להפיק שומנו. ומשמע שנתנית היין אינה מעין תוספת למוריים, אלא היא הכרח בעצם הפקתו. ולכן נחשב כידוע שיש בו יין.

597. הקשו הראשונים: שנינו לעיל [לד ב לה ב] שלמאן דאמר נאסרה אסורה גבינת הגויים אפילו בהנאה, הטעם הוא משום שנותנים אותה בעגלי עבודה זרה, או בשרף של ערלה. ומשום כך אסורה בהנאה. והרי אף שם אין זה ידוע, ויש הרבה שמעמידין הגבינה בדברים אחרים?

600. הראשונים [רבינו יונה ראב"ד ועוד] גרסו "ממשו וטעמו". והיינו, שבמוריים יש טעם יין ומראה יין. והריטב"א לעיל לד ב דחה זאת והעמיד כפירוש רש"י כאן.

ותירצו [הרמב"ן ר"ן ועוד]: כיון שדברים אלו הם מעמידין את הגבינה, הרי כאילו קיימים הם לפנינו בעין ואין להקל בזה ולאסור רק באכילה, כיון שספק איסורי הנאה לפנינו. אולם

המורייס.

מותר. (603)

דג שיש לו עכשיו, בהיותו במים, קשקשת, ועתיד להשיר אותה בשעה שעולה מן הים, כגון מיני הדגים הללו: אקונס, ואפונס, כטספטיים, ואכספטיים, ואוטנס —

מותר. (604)

אכריז הכריז רבי אבהו בקיסרי: קירבי דגים, שומנן, ועוברן, ביצים שלהם — ניקחין נקנים מכל אדם, ואף מגוי, משום שחזקתן אינן באים אלא ממקומות הנקראים פלוסא ואספמיא. ודגים טמאים, אינם מצויים שם.

כי הא דאמר אביי: האי צהנתא [חילק] דבב (605) נהרא [שבא מנהר הנקרא "בב"] — שריא, מותר [לפי שאין דגים טמאים מצוים שם].

מאי טעמא, מדוע אכן אין שם דגים טמאים?

אילימא, אם נאמר שדגים טמאים אינם מצויים שם משום דרדיפי מיא שהנהר זורם מהר ובכח, והאי דג טמא אינו יכול לשרוד

אולם הכא בכבשין לא ידע ממשן. אין היין מהוה חלק מן המאכל, (601) לפי שמעורב הוא רק ברוטב המשמר את הכבשין, ואינו נאכל יחד עם. —

שנינו במשנתנו: וטרית טרופה [מין דג קצור] וציר שאין בה דגה כלבית שוטטת בו, והחילק וכו'.

ודנה הגמרא: מאי מהו חילק?

אמר רב נחמן בר אבא, אמר רב: זו סולתנית. (602) דג קטן וצעיר, שבתחילת גידולו אין בו קשקשת, ועתידה לצמוח לאחר זמן.

ומפני מה אסורה, הרי דג כשר הוא? — מפני שדגים קטנים הם, ובעת הדייג ערבונה עולה עמה, מתערבים בה דגים נוספים טמאים.

תנו רבנן: דג שאין לו עכשיו קשקשת, ועתיד לגדל לאחר זמן, כגון הסולתנית והעפיין [מין נוסף של דג קטן] — הרי זה

603. מקורו של היתר זה, ביאר התוספות שנדרש ממה שכתוב על דג טמא "סנפיר וקשקשת אין לו". ודורשים: אין לו — עיין עליו. כלומר, עיין ובדוק שאכן אין לו. לא עכשו ולא בזמן אחר [וכמו שדרש לעוד מקומות, יבום ועוד] וכיון שנתברר שבעתיד יהיה לו, כשר.

604. מקורו של היתר זה נדרש בספרי. והוא, ממה שכתוב "סנפיר וקשקשת במים". וכיון שבזמן שהוא במים יש לו סנפיר וקשקשת, כשר.

605. כך שמו של הנהר [לפי רש"י סוכה יח א]

601. הקשו התוס': הרי קנקני הגוים אסורים בהנאה לדעת רבי מאיר. ומדוע? והרי היין הנפלט מהם אינו ניכר וידוע?

ותירץ: הואיל והיין הנפלט לתוך יינו של ישראל ונהיה לחלק מן היין, הרי זה כאילו הוא ניכר ובעין. אולם היין הניתן בכבשים, בטל בתוכם ולא ניכר בהם כלל.

602. בירושלמי נחלקו בדבר זה. לדעת רב היא סולתנית וכפי שפירש כאן, ולדעת רבי יוחנן היא טרית טרופה.

שם, כיון דלית ליה שאין לו הוט השדרה, לכן בדוכתא דרדיפי מיא, מקום שהמים זורמים שם בכח, לא מצוי קאי אינו יכול להיות בו.

לא יתכן לומר כך. כי, והא קא חזינן הרי אנו רואים דקאי שדגים טמאים, בכל זאת מתקיימים שם.

אלא, משום דמליחי מיא, שהמים שם מלוחים. והאי דג טמא, כיון דלית ליה קלפי שאין לו קשקשים, בדוכתא דמליחי מיא לא מצוי קאי, אינו יכול להיות במים מלוחים.

אף זה לא יתכן לומר. כי והא קחזינן הרי אנו רואים דקאי שדגים טמאים, בכל זאת מתקיימים שם.

אלא, משום דלא מרבה טינא, קרקעית אותו נהר אינה יכולה לגדל דג טמא.

אמר רבינא: האי דנא בזמנינו דקא שפכי ביה שנשפכים לנהר בב, נהר גוזא ונהר גמרא — אסירי. אסורים הדגים הבאים ממנו, לפי שיש לחשוש לדגים הטמאים שבאו מן הנהרות האחרים. (606)

אמר אביי: האי דג הנקרא חמרא דימא חמור הים — שרי מותר.

ודג הנקרא תורא דימא שור הים — אסיר.

וסימניך, סימן לדבר זה: בעל חיים הטמא על פני היבשה — טהור בים [כגון חמור]. (607)

וטהור על היבשה — טמא בים [שור].

אמר רב אשי: דג הנקרא שפר נונא — שרי מותר.

והנקרא קדש נונא — אסיר.

וסימניך סימן לדבר, ממה שנאמר [שמות טז כג] "קדש לה" — כמו שדבר קודש אסור, כך דג הנקרא 'קדש נונא' אסור.

איכא דאמרי, יש אומרים שדג הנקרא 'קבר נונא' — אסור.

וסימניך סימן לדבר: טמא הוא כקברי עובדי כוכבים. (608)

כשרים או אסורים אך ורק על פי סימני טהרה של סנפיר וקשקשת [על פי תוס' וראשונים].

הרמב"ם לא הזכיר כלל דין שור וחמור הים. וביאר בליקוטי הלכות [למרחן החפץ חיים] חולין קכ"ז ב ובעין משפט שם אות ל"א, כיון שעיקר הלכות הדג הם שיהיה לו סנפיר וקשקשת, ממילא משמע שדג שיש בו סימנים אלו, טהור. ואין נפקא מינה אם תואר מראיתו דומה לחמור או לשור וכיו"ב.

608. כך היא הגירסא שלפנינו ולפי פירוש רש"י, בהלכות דגים אלו.

606. כתב המאירי: עיר שאין בה דגה אלא מן הנהר ומוחזק באותו נהר שאינו מעלה דגים טמאים לסיבת זכות קרקעיתו, מחמת שאין שם טיט וכן נודע שאין נהרות אחרים נשפכים לתוך אותו הנהר, סומכים על חזקת הנהר להתירם.

ובזמנים הללו אין לסמוך על זה. שמא אין אנו בקיאים או שמא מים ממקומות אחרים נשפכים לשם, ולא נודע לנו [ראה עוד תוס' ר"ד בענין זה].

607. סימנים אלו, אינם אלא בשני מינים אלו, שור וחמור. וכל שאר חיים שבים, הרי הם

ששמו 'אקרא דאגמא'. קריבו ליה צהנתא, הביאו לפניו מאכל של דגים קטנים.

שמעיה להחוא גברא, שמע את אותו אדם דהוה קרי ליה שהיה קורא למין זה 'באטי', שהוא שם של דג טמא.

אמר: מדקא קרי ליה מכך שקורא לו 'באטי', שמע מינה משמע מכך שדבר טמא אית ביה במאכל העשוי ממין זה.⁽⁶¹¹⁾

וכיון שכך, לא אכל מיניה ממנו.

לצפרא בבוקר עיין בה דבבר זה לאור יום, ואכן אשכח ביה מצא בו דבר טמא. וכיון שניצל מאכילת דבר טמא קרי אנפשיה, קרא על עצמו את הפסוק [משלי יב כא] "לא יאונה לצדיק כל אוי".

שנינו במשנתנו: והקורט של חילתית, חתיכת צמח חריף, הנקרא 'חילתית', הבא מן הגוים, אסור באכילה ומותר בהנאה.

שואלת הגמרא: מאי טעמא נאסר באכילה?

ומתרצת: משום דמפסקי ליה בסכינא. חותכו הגוי בסכין. ומסתמא בסכין יש שאריות של שמנונית איסור, ונבלעים הם בחילתית.

רבי עקיבא⁽⁶⁰⁹⁾ איקלע נזדמן למקום ששמו 'גינזק'. אייתו לקמיה הביאו לפניו ההוא אותו דג הנקרא 'נונא', דהוה דמי שהיה דומה לדג טמא הנקרא 'חיפושא'.

ועל מנת לבדוקו, עשה רבי עקיבא כך: חפייה בדיקולא, כסהו בסל ופירכס הדג בתוכו.⁽⁶¹⁰⁾ חזא ביה קלפי, לאחר הניעור ראה בסל קשקשים, ושרייה והתירו.

רב אשי איקלע נזדמן למקום ששמו 'טמדוריא'. אייתו לקמיה הביאו לפניו ההוא אותו דג הנקרא 'נונא', דהוה דמי שהיה דומה לדג טמא צלופחא.

נקטיה להדי יומא לקחו אל מול אור השמש, חזא דהוה ביה צימחי, וראה שיש בו קשקשים דקים, ושרייה התירו.

רב אשי איקלע להחוא אתרא לאותו מקום, אייתו לקמיה הביאו לפניו 'נונא'. דהוי דמי שהיה דומה לדג טמא ששמו 'שפרנונא'.

חפייה במשיכלי חירוי, הכניסו לתוך כלי לבן, חזא ביה קלפי ראה בו קשקשים [שהם שחורין, וכולטים על רקע הלבן], ושרייה והתירו.

רבה בר בר חנה איקלע נזדמן למקום

610. כך פירש רש"י. והר"ח פירש, 'חפייה', לשון חיפפו וחיכחו בדופני הסל.

611. לא נתכוין אותו אדם שלדג זה קוראים 'באטי'. אלא, שכאשר שמע רבה בר בר חנה שקורא אותו אדם בטאי, ואכן לא היה שם דג ממין זה, הבין שסימן הוא משמים שהדבר אסור

הר"ח גורס להיפך: שפר נונא אסור. קדש נונא שרי. והסימן [ירמיה כ]: "קדש ישראל לה'". כלומר, ה' התירו לעמו. איכא דאמרי: קבר נונא שרי. וסימנך: קברי עכו"ם שאין מטמאין האהל. והיינו שטהור הוא ואינו טמא.

609. יש לגרוס רב עוקבא. וכפי שגרסו המפרשים לעיל לד א [יעב"ץ].

הוא כחבר:

רב הונא בר מניומי זבן תכילתא, קנה חוטי תכלת למצות ציצית מאנשי דביתיה מאשתו דרב עמרם חסידא. וקנה דוקא ממנה, לפי שדרך המוכרים הרמאים למכור דבר אחר [קלא אילן] כאלו היה 'תכלת'.

אתא לקמיה דרב יוסף, בא לפני רב יוסף לשואלו האם אכן אפשר לסמוך על אשת רב עמרם חסידא.

לא הוה בידיה. לא היתה בידו תשובה על כך.

פגע ביה פגש בו חנן חייטא [החייט]. אמר ליה, יוסף עניא, העני, (615) מנא ליה מנין לו תשובה על שאלה זו?

ואף על גב דאמר מר, שאיסור הנותן טעם לפנב, מותר, נאסרה החילתית על ידי נתינת טעם, כי אנב חורפיה דחילתיתא, מחמת שהחילתית חריפה, מחליא ליה שמנוניתא. נמתקת היא במשהו על ידי השמנונית.

והוה ליה, והרי השמנונית היא כנותן טעם לשבב בחילתית, (612) ואסור. (613)

עבדיה, עבדו הנכרי דרבי לוי, (614) הוה קא מזבין היה מוכר חילתיתא. והיו סומכין עליו שכשרה היא, לפי שעבדו של רבי לוי היה.

כי נח נפשיה דרבי לוי, אתו לקמיה באו לפני דרבי יוחנן, אמרו ליה: מהו למיזבן מיניה, האם כעת לאחר שנפטר רבו, אפשר להמשיך ולקנות ממנו?

אמר לחו: עבדו של חבר [תלמיד חכם], הרי

[ר"ח]

גוים, לא מועיל בהם קילוף. ודעת רבינו משה שדין זה נאמר רק בחילתית שחריפה היא מאוד. אך לא בשאר דברים. וכן פסק הט"ז י"ד צ"ו.

614. כך היא הגירסא שלפנינו. והעלה הרמב"ן אפשרות, שרבי לוי גר היה בסוריא. וכמבואר לקמן לט ב שחנווני סוריא חשודין היו על "לפני עיור לר תיתן מכשול". ומשום כך יש צורך מיוחד להחזיקו בכשרות לפי שעבד חבר כחבר.

[אולם לפני הרמב"ן היתה הגירסא "עבדא דלוי" (ולא רבי לוי). ולוי, לא היה גר בסוריא. ולפי זה תמה הרמב"ן מדוע אין לקחת ממנו חילתית אילולא שהוא עבדו של לוי, והרי לא נחשדו עמי ארצות בכל מה שאסרו חכמים? וביאר, שסתם עבדים פרוצים הם. וראוי לחוש להם באיסורין מדברי סופרים].

615. יש מי שפירש שעני היה בדעת, שהרי רב יוסף חלה ושכח תלמודו כמבואר בנדרים מא א.

612. כך פירש רש"י, וכן משמע בתוס'. שהשמנונית היא שנותנת טעם בחילתית.

אולם יש מן הראשונים שגרסו [ראה תוס' רי"ד וריטב"א] 'מחליא ליה לשמנוניתא'. כלומר, החילתית משביחה ומטעימה את השמנונית על ידי חריפותה. ונמצא שהשמנונית חוזרת ונותנת בה טעם לשבב. ומחמת זה אסורה.

613. הקשו התוס': מדוע הדבר אסור, והרי שנינו בחולין [ח ב] שאם שחט בהמה בסכין של טריפה, קולף את מקום השחיטה ששם ניתן טעם איסור, וכשר?

ותירץ: מחמת חריפותה של החילתית, בולעת היא יותר. ועל מנת להסיר את כל טעם האיסור הבלוע בה, אין די בקילוף.

והביאו התוס' שיש שלמדו מכך, שכן הדין בבצל ובשאר דברים חריפים שנחתכו בסכין של

וכן חצר שמוכרין בה תכלת, ומוחזקת כמקום מכירת תכלת כשרה, הרי היא בחזקתה שלא מרמין בה, ומחליפין בדברים אחרים, עד שיתברר שאכן מרמים שם ותיפסל החצר מלשמש כמקום מכירת תכלת כשרה. (617)

תנו רבנן: אשת עם הארץ שנתאלמנה או נתגרשה, וכעת נשאת לחבר.

וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר, (618) וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר — כולן צריכין תחילה לקבל על עצמן בפני שלשה (619) חברים, נאמנות לכל דברי חברות, (620) כגון שיאכלו בטהרה, ויעשרו פירות, וכיוצא בהן.

אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ, וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ, וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ, אינן צריכין

בדידי הוה עובדא, בעצמי היה מעשה דומה, דזבני תכילתא מאנשי דביתיה, שקניתי תכלת מאשתו דרבנאה, אחוה אחיו דרבי חייא בר אבא, ואתאי לקמיה ובאתי לפני דרב מתנא, ושאלתיו האם אכן אפשר לקנות מידה.

לא הוה בדידה. לא היתה בידו תשובה לכך.

אתאי לקמיה באתי לפני דרב יהודה ממקום הנקרא 'הגרוניא', ואמר לי: נפלת ליד. כלומר, נפלת לידי, ועכשיו אתה צריך לתשובתי. וזוהי: הכי כך אמר שמואל — אשת חבר, הרי היא כחבר!

דתנו רבנן: אשת חבר, הרי היא כחבר. עבדו של חבר, הרי הוא כחבר.

חבר שמת, אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן כמו שהיו בחיי החבר, עד שיחשדו, ויתברר ששוב אין הם בכשרותן. (616)

או לא. אלא מדובר כאן בחצר שבאין סוחרים מן העולם למכור בה תכלת. והרגלו למכור בה תכלת כשרה. ולפיכך מעמידין חצר זו בחזקתה [ריטב"א בשם הרמ"ה].

618. הואיל ובשעה שנעשה חבר לא היתה אשתו, יש לחוש שמא נוהגת בהרגלה הראשון [רש"י בכורות ל ב]

619. כך כתבו הרמב"ם [מטמאי מושב ומשכב י ה] והמאירי. אולם בהלכות מעשר י ב, כתב הרמב"ם 'עד שיקבל דברים אלו ברבים'. ולא הזכיר בפני שלשה,

620. ואותם חברים מלמדין אותם דברי חברות וזהירות בטומאות וטהרות, מעשרות וכדומה [מאירי]

616. יש לדקדק, מדוע לא הזכר שאף עבדו בחזקתו עד שיחשד?

ובחזון יחזקאל דמאי פרק ב הלכה יב דקדק כן על לשון הרמב"ם [הלכות מטמאי משכב ומושב י ה] שהביא כדברי הגמרא.

ויישב, שחלוק דין חזקת בני ביתו מחזקת עבדו. לפי שאשתו ובני ביתו למידין ממנו ומתרגלין לעשות כמותו. ומשום כך נאמנים אף לאחר מותו. אולם עבדיו, אינם למידין ממנו, אלא עושין רק רצון אדונם מחמת עבדותם לו. ולכן, כאשר מת שוב אינם משועבדים. ואינם נוהגים כרבים.

[וצ"ע מעבדו של רבי לוי המוזכר כאן, שהחזיקוהו כחבר אף לאחר מיתת רבו?]

617. אין מדובר בסתם חצר, לפי שחזקתה של סתם חצר, תלויה במי שגר שם. אם כשרים הם

לקבל דברי חברות לכתחלה על מנת שיהיו נאמנים על דברי חברות, אלא סומכים על כך שקודם התחברותן לעם הארץ, היו נאמנים (621) — דברי רבי מאיר.

רבי יהודה אומר: אף הן צריכין לקבל על עצמן מחדש דברי חברות לכתחלה.

וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: מעשה באשה אחת שנשאת לחבר, והיתה קושרת לו תפילין על ידו. לאחר מכן נשאת אותה אשה למוכס [סתם מוכסין, גזלנים הם], והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו [חותמות שחותם המוכס לנותני המכס, לאות שכבר שילמו המכס ושלא יגבו מהם בשנית].

רואים מכך, שאשה הולכת תמיד אחר בעלה, ולכן אין להחזיקה מחמת המצב שהיתה אצל בעלה הקודם. ואם רוצה להיאמן בדברי חברות, יש לה לקבלם על

עצמה מחדש.

אמר רב: חביית [להלן יפורטו ראשי תיבות אלון] שהופקדו ביד גוי, אפור להשתמש בהם אם נחתמו רק בחותם אחד. אלא צריך שני חותמות.

חמפ"ג [להלן יפורטו דברים אלון] מותר להשתמש בהם אף אם הופקדו בידי גוי בחותם אחד.

חביית — חלב, בשר, יין, תכלת של ציצית, אסורין בחותם אחד, (622) משום ט-ב-1 שבשר ותכלת יקרים הם. ולכן יש לחשוש שמא זייפם הגוי והחליפם. (623) וביין יש לחשוש שמא ניסכו [ולענין חלב, תדון הגמרא בהמשך].

חמפ"ג — חילתית, מוריים, פת, גבינה — מותרין בחותם אחד. משום שאין כל כך ריוח בהחלפת החילתית.

די בחותם א'.

623. כך פירש רש"י את טעם הדבר.

רבינו אפרים בר דוד [הובא בתוס' דחה טעם זה. לפי שהמוריים יקר מן היין, ומותר. ולכן פירש, שדברים אלו אסורין בחותם אחד משום שהאיסור בעינו. ואם החליפו הגוי בדבר איסור משלו, הרי שהאיסור חמור יותר. לפי שהוא בעין. מה שאין כן חמפ"ג, אינם אסורין בעין אלא תערובות, וחומרתן פחותה [וכן הביאו הראשונים ריטב"א ועוד, מן הירושלמי].

רבינו יהודה [כמבואר שם] יישב שיטת רש"י שהרי בהרבה מקומות היין יקר יותר וכפי שראינו לעיל לד ב שמוריים שוה רבע הן היין. ולכן פירש כרש"י.

הרמב"ם [מאכלות אסורות יג י' ביאר, שטעם

621. כך פירש רש"י כאן. ובכבודות ל ב פירש, שאינם צריכים לקבל דברי חברות, אם חזרו תחת יד חבר.

622. הקשו הראשונים: הרי לעיל לא א נפסק כרבי אלעזר שמותר בחותם א'?

ותירץ ר"ת [שם ד"ה דאמר רב]: הסוגיא דידן דנה בדינו של ישראל חשוד. וגרוע הוא מעכו"ם. לפי שיודע שיאמינוהו לפי שישראל הוא, ומעיו יותר לזייף [וכן כתב בהגהות אשר"י בשם אור זרוע. וראה בתוס' שם שחלקו על ר"ת, והעמידו שאף כאן מדובר בעכו"ם. אלא ששולח לחברו ביד עכו"ם ושוב אינו רואה בעצמו שלא זייף העכו"ם. מה שאין כן לעיל מדובר שמפקיד הישראל ביד העכו"ם וחוזר ונוטל ממנו את פקדונו, ומבחיץ בזיוף. ולכן שם